

2. Тульчинська С. О., Солосіч О. С., Чорній В. В. Вплив діджиталізації управлінських процесів на систему забезпечення економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 54–58.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ

Федотова Т. А., канд. екон наук, *Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*

Проблемі економічної безпеки підприємства присвячені праці багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Зокрема, підходи до трактування економічної безпеки, види та її складові розглянуто в працях таких науковців, як Т. Іванюта, І. Манцуров, О. Нусінова та Г. Ляного. Питання антикризового управління достатньо глибоко розглянули В. Василенко, О. Терещенко та ін. Серед зарубіжних науковців Ерроу К. Дж., Кауфман Д., Край А., Норт Д. та інші. Поняття «економічна безпека» Г. Ляний трактує як стан захищеності підприємства від негативного впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, дестабілізуючих факторів, при яких забезпечується реалізація основних інтересів та цілей його діяльності [1].

Для кожного підприємства існують свої індивідуальні «внутрішні» та «зовнішні» загрози. Але разом з тим, на думку науковців, вказані категорії включають в себе окремі елементи, котрі допустимі майже кожному суб'єкту господарської діяльності. До зовнішніх загроз та дестабілізуючих факторів можна віднести, наприклад, протиправну діяльність конкурентів чи кримінальних структур, осіб, що займаються промисловим шпигунством або шахрайством тощо. А до внутрішніх можна віднести дії пасивності (у тому числі умисні і ненавмисні) співробітників підприємства, що суперечать інтересам його діяльності, наслідком яких можуть бути нанесення економічного збитку тощо.

Кількісний та якісний аналіз перелічених загроз дозволяє зробити висновок про те, що надійний захист економіки кожної фірми можна досягти лише за комплексного та систематичного підходу до її організації. З точки зору того ж Г. Ляного, системою економічної безпеки підприємства є комплекс організаційно-управлінських, технічних, профілактичних заходів, направлених на якісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз [1].

До задач системи економічної безпеки можна віднести: захист законних прав інтересів підприємства та його робітників, вивчення партнерів, клієнтів, конкурентів, кандидатів на роботу, протидія технічному проникненню в злочинних цілях тощо. Основний зміст таких систем полягає у тому, що вона має носити попереджувальний характер, а основними критеріями її надійності та ефективності є: забезпечення стабільної роботи підприємства, попередження кризових ситуацій тощо. Особливістю та складністю при побудові системи

економічної безпеки є те, що її практична дія цілком залежить від людського фактору. На практиці, навіть за рахунок сучасних технічних засобів, професійно підготовленого начальника служби безпеки, на підприємстві може не бути досягнуто бажаних результатів до тих пір, поки кожен робітник не буде усвідомлювати необхідність заходів щодо економічної безпеки [2].

Щодо сучасного розуміння антикризового управління, то воно є доволі неоднорідним і багатозначним, зі значним діапазоном інтерпретацій. Зокрема, В.Василенко визначає антикризове управління як управління підприємством в умовах загальної кризи економіки, далі - як на управління підприємством, що потрапило в кризову ситуацію в результаті незадовільного управління [3].

Антикризове управління досить нове поняття для українського бізнесу, але необхідно щоб воно стало важливою та невід'ємною частиною діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, бо стан значної частини українських підприємств фахівці визнають як кризовий. Єдиного поняття до визначення антикризового управління підприємством немає. Таким чином у роботі Олега Терещенко антикризове управління підприємством розуміється як застосування специфічних методів та прийомів управління фінансами, які дозволяють забезпечити стабільне функціонування підприємства на основі управління зовнішніми та внутрішніми ризиками попередження та подолання кризи [4]

Основною метою антикризового управління є розробка й реалізація заходів, спрямованих на швидке відновлення платоспроможності та достатнього рівня фінансової стійкості підприємства задля уникнення його банкрутства. Причини криз можуть бути різноманітними, їх можна поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх можна віднести: фінансово-економічну ситуація у країні, природні катаклізми, складну соціально-політичну ситуацію, несприятливий інвестиційний клімат; що стосується внутрішніх причин, то до них відносимо: непрофесійне управління, жорстка конкуренція, протиріччя у колективі, ризиковий розвиток підприємства (його стратегія).

Необхідно відзначити, що будь-яке управління у деякій мірі повинно бути антикризовим. Накопичений досвід західними країнами антикризового управління має велике значення для вирішення проблем, що стоять перед Україною, але слід враховувати, що цей управлінський досвід доводиться застосовувати в принципово інших умовах. Насамперед, антикризове управління практично вже склалося як певна наукова "протопарадигма" в умовах сформованої ринкової економіки з діючими законами конкуренції та стабільною соціально – політичною ситуацією. Щодо кожного підприємства, яке потрапило у кризову ситуацію не через форс-мажорні обставини, якісні зміни є обов'язковими, адже лише вони зможуть забезпечити його фінансову стійкість та конкурентоспроможність. Розробка концепції подолання кризи включає в себе: аналіз та оцінку стану підприємства; розробку стратегії по стабілізації, подоланню кризи підприємства тощо. У разі прийняття рішення про санацію підприємства під час провадження справи про банкрутство також необхідним є підтримання економічної безпеки підприємства. У цьому разі йдеться про поточну економічну безпеку, яка передбачає насамперед відсутність порушень

законодавства у судовому процесі, захист майна підприємства.

Можемо зробити висновок, що економічна безпека досягається лише за антикризового управління та впровадження антикризових заходів. Антикризові заходи можуть мати попереджувальний характер або полягати в подоланні кризової ситуації на підприємстві. Слід пам'ятати, що подолання кризового стану – це керований процес. Успіх його перш за все залежить від своєчасного виявлення кризи та застосування практичних заходів щодо її усунення.

Список використаних джерел

1. Лянной Г. Система экономической безопасности предприятия // ВOS – журнал о личной и коммерческой безопасности. – 2006. – №7. – С. 16-19.
2. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства / Т.М. Іванюта, А.О.Заїчковський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с.
3. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 504 с.
4. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві. – К.: КНЕУ, 2004. – 560 с.

МСФЗ ДЛЯ МСП ТА МСФЗ: МАНЕВРУВАННЯ МІЖ ЗБЛИЖЕННЯМ ТА ПРИДАТНІСТЮ ДЛЯ НЕПУБЛІЧНИХ КОМПАНІЙ

Харламова О.В., д-р екон. наук, доцент, професор кафедри фінансів, обліку та безпеки бізнесу, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

У вересні 2022 року Рада МСБО (далі – РМСБО) оприлюднила пропозиції щодо оновлення стандарту бухгалтерського обліку для малих і середніх підприємств. Головна мета на сьогодні - відобразити в МСФЗ для МСП вдосконалення повних стандартів МСФЗ, зберігаючи «малий» стандарт придатним для малих і середніх підприємств. В цілому РМСБО сфокусована на 12 ключових аспектах перегляду МСФЗ для МСП.

РМСБО пропонує внести зміни до параграфу 1.3(б), включивши до переліку банків, кредитних спілок, страхових компаній, брокерів/дилерів з цінних паперів, пайових інвестиційних фондів та інвестиційних банків як приклади суб'єктів господарювання, які часто відповідають другому критерію підзвітності громадськості, наведеному в параграфі 1.3(б). Для полегшення розуміння підстав для визначення публічної підзвітності РМСБО також пропонує роз'яснити, що суб'єкт господарювання з такими характеристиками, як правило, має публічну підзвітність:

(а) існує як високий ступінь зовнішнього інтересу до суб'єкта господарювання, так і широка група користувачів фінансової звітності суб'єкта господарювання (існуючі та потенційні інвестори, позикодавці та інші кредитори), які мають пряму фінансову зацікавленість у суб'єкті господарювання або суттєві вимоги до нього;

(б) користувачі, зазначені в параграфі а), залежать головним чином від